

KACERMISTRZ (24) *sb m*

a jasne (w tym 1 r. błędne znakowanie), e prawdopodobnie pochylone (tak w kacerski).

sg N kacermistrz (4). ◇ G kacermistrza (2). ◇ D kacérmistrzowi (1). ◇ A kacermistrza (4). ◇ I kacérmistrz(e)m (2). ◇ pl N kacermistrzowie (1). ◇ G kacermistrz(o)w (5). ◇ D kacérmistrz(o)m (1). ◇ A kacérmistrze (2). ◇ I kacérmistrzami (1). ◇ L kacermistrzach (1).

Sł stp w innym znaczeniu, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Przywódca, głowa kacery; twórca herezji; kaznodzieja kacerski; haeresiarcha falsarum de Deo et rebus Divinis opinionum insignis seminator vel magister, pravi alicuius de Deo vel religionibus dogmatis primus auctor Cn (24) : BielKron 193; Kácermiŕtrem ŕą nie tylo Miniŕtrowie/ ále y inni iády Heretyckie podáiacy/ z ktoremi bárzo óstro pímo towarzysŕtwá zákázuie. SkarŻyw 59 marg; iáko drzewo ŕtare ze pnia wycięte/ trudno ma zákwitnąc: ták kácermiŕttrz trudno ŕię nawrócić do Kátholickiey wiáry ma SkarŻyw 119, 59, 372, 394, 545; nic inŕzego nie roŕkázuie Pan tymi ŕowy/ iedno áby ŕię nikt nie czyniŕ kácermiŕtrem/ to ieŕt wodzem y herŕtem iákichkolwiek ŕekt/ kácerŕtw/ y odŕzczepieńŕtw. WujNT 98; ták teŕ przyidą przed ŕkończeniem ŕwiátá ktorzy ŕię czynić będą Chriŕtuŕami y kácermiŕtrzámi/ y wiele vczniow poćiágną zá ŕobą. WujNT 174; Ale to náprzećiw kácermiŕttrzom mowi: Iácy byli oni/ ktorzy ŕkoro ŕię okrzćili/ vrząd nánczánia inŕzych ŕobie przywáŕzczáli WujNT 792; Haeretykowie nie od Chriŕtuŕá, ále od ŕwych kácermiŕttrzow, przezwiŕká miewáią. WujNT 845 marg, 444, 820, 825; SkarKazSej 681b.

W połączeniu z imieniem własnym [imię + kacermistrz (5), kacermistrz + imię (2)] (7): A gdy ŕzye przywrocziel do poznanya myal ŕnym rozmowá okolo wyary ydacz skazanya od doctora Pawla kacermiŕtrza LibMal 1554/188v; SkarJedn 196; Kácermiŕtrzá nieiákiego Boniwillá/ z błędu wywiodŕ SkarŻyw 544; ZAŕmákowála dŕiŕ bárzo/ Wikleŕá kácermiŕtrzá náńká/ łákomym Kátholikom/ y ŕkápym Nowowiernikom/ z ŕtrony nie dawánia dŕieŕŕćin LatHar 126, 330; WujNT 56, 859.

W charakterystycznych połączeniach: kacermistrza(-ow) gubiciel, nauka; od kacermistrza przezwiŕsko mie(wa)ć (3); kacermistrzem być, czynić ŕię (2).

Szereg: »kacermistrz, (albo) arcyheretyk« [szyk 1 : 1] (2): nowe árcyhaeretyki ábo kácermiŕtrze z hordámi ŕwemi/ káŕdego niemal wieku/ ná grunty koŕcielne wypnŕzcza. WujNT 859, 845.

Synonimy: arcyheretyk, arcykacercz, herezyjarcha, sektmistrz.